Ч. 245 (14.142). Львів, субота 14. вересня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід виборів в 72 виборчій окрузі.

(Львів-повіт, Городок Ягайлонський, Мостиська)

Окружна виборча комісія у Львові устійнила остаточно вислід виборів у 72 виборчій окрузі. На загальне число управнених до голосування 161.224 виборців віддало свої голоси 97.090 виборців, себто 60.23%. Неважних голосів було 753. Перший кандидат п. Володислав Войтович одержав 91.671 голосів, другий кандидат п. Василь Мудрий 75.135 голосів, третий кандидат п. Ян Стись 17.560 голосів, четвертий кандидат п. м-р Андрущишин 3.340 голосів. На підставі цього висліду Окружна Виборча Комісія признала посольські мандати двом першим кандидатам, себто п. Володиславові Войтовичові і п. ред. Василеві Мудрому.

Великі впливи німецького господарського диктатора д-ра Шахта.

БЕРЛІН, 13. 9. ПАТ. Кореспондент „Ноє Рурпе Цайтунґ" подає низку випадків, що вказують на великі впливи, які має „господарський диктатор" Німеччини д-р Шахт. Він може при виконуванні своєї господарської диктатури й надалі числити на підтримку державної канцелярії, щоб ставити чоло всім нападам. На доказ дає кореспондент такі факти. Підчас промови д-ра Шахта, виголошеної в Кеніґсберґу, в якій він іронічно критикував протижидівське і протимасонське наставлення нац.-соціялістичної партії, провідник ґрупи охоронних штафет східно-пруської провінції демонстраційно вийшов зі салі, щоб у той спосіб виявити своє невдоволення з твердженъ промовця. Д-р Шахт вернувшись до Берліна спричинив те, що партійного достойника позбавили уряду.

Другим знаменним фактом є реґабілітація відомого директора німецького державного банку Кеппена. Його, як відомо, перед роком скинули з уряду та засадили в концентраційний табор, де він перебув три місяці. Тепер д-р Шахт привернув йому давніше становище.

Зновуж у місцевості Арнвальде на німецькім Поморі мав місце такий випадок: Як протест проти нац.-соціялістичних ґазет, які напятнували директора місцевої філії державного банку за те, що купував у жидівських крамницях, філію замкнули, а директора філії перенесли до Берліна на вище становище.

Повідомляють ще про такий інцидент: На зборах, де промовляв визначний член партії, виступаючи проти жидів, д-р Шахт демонстраційно вийшов зі зборів та на відхіднім заявив: „Коли в жида куплю дешевше, буду в нього купувати".

Італія відгороджується китайським муром.

ЛЬОНДОН, 13. 9. ПАТ. Англійська преса з вдоволенням пише про піддержку менших держав для Ліґи.

„Дейлі Телеґраф" пише, що на випадок війни премієр Франції заявиться за політикою санкцій на господарськім і фінансовім полі.

„Дейлі Геральд" пише, що Ляваль хотів учора розмовляти телефонічно з Мусолінієм, але Мусоліні відмовився вести розмову. „Дейлі Геральд" підкреслює, що Рим відгороджений зовсім від світа, якщо йде про абісинську справу.

Американська спроба забезпечити мир.

ЖЕНЕВА, 13. 9. ПАТ. З американських кол повідомляють, що американський сенатор Поп говорив учора рано з прем. Лявалем, мін. Гором і ком. Літвіновим. Сен. Поп обговорив з ними деякі пропозиції, які телеґрафічно мав переказати міністрові закордонних справ Зл. Держав Гулеві. Ті пропозиції передбачують скликання конференції, в якій взялиб участь усі сиґнатарі договору Кельоґа, з метою поставити поза правні рамки кожну державу, що неспровокована напалаб на іншу державу. Сен. Поп пропонує, щоби таку конференцію започаткували Зл. Держави і Франція, як ініціятори договору Бріян-Кельоґ. Міністер Гор і Літвінов мають прихильно відноситись до тієї пропозиції, Ляваль ставиться до неї з великою резервою.

Ініціятива сен. Попа є цікавим причинком до теперішніх настроїв. Всеж не здається, щоб вона мала рішучо вплинути на хід подій.

Чи В. Британія боронитиме Австрії.

ЛЬОНДОН, 13. 9. ПАТ. Аґенція Райтера повідомляє: В Льондоні і Женеві відбулися неофіційні розмови представників англійського і французького уряду на тему заяви мін. Гора, що В. Британія підтримує рішучу збірну акцію проти всяких вчинків неспровокованого нападу. Французький уряд питався, чи та заява відноситься теж до британської політики в Европі, зокрема на випадок будучого нападу проти Австрії.

Страшний вибух у копальні.

Смерть 19 вуглекопів.

ЛЬОНДОН, 13. 9. ПАТ. У копальні в Норт Камбер недалеко Барнслей дійшло вчора вечором до вибуху в глибині 135 метрів. Згинуло 17 вуглекопів, 8 тяжко ранених. Рятункову акцію тяжко було вести, бо хідник високий на один метер. У ночі померло двох тяжко ранених вуглекопів.

Льойд Джордж вдоволений промовою мін. Гора.

ПЛІМУТ, 13. 9. ПАТ. Льойд Джордж виголосив промову, в якій між ін. заявив: Треба признати, що Мусоліні ніколи не скривавсь зі своїми намірами. Висловлюючи признання для промови сер Самуеля Гора, Льойд Джордж підкреслив, що Гор тішиться довірям цілого краю. Всі без огляду на ріжницю партій, підтримають уряд у його постанові застосувати договір Ліґи Націй.

Цифри і рефлексії.

До характеристики соймових виборів.

Цікаво виглядає мапа виборчої фреквенції. На суто-польських територіях — малий відсоток голосуючих, а на землях з т. зв. мішаним населенням — високий.

Інша річ з „високою фреквенцією" виборців на теренах, де — згідно з офіціяльною статистикою — живуть самі „тутешні", себто з виборами на Поліссі та Волині. Слід тільки пригадати собі, що ті землі, це терен перманентних масових комуністичних процесів і подій та довголітнього специфічного політичного режіму, символом якого є деякі відомі особи. Аж надто дивоглядно виглядає, що мешканці поліських багон збіглися до виборчих домівок як один муж (з хворими і каліками), щоби віддати свій голос на — варшавського промисловця Голинського!

До іншої катеґорії належить справжня висока виборча фреквенція на Шлеську і Поморю. Це землі, донедавна загрожені німецьким ревізіонізмом. Правдоподібно, не було тут бойкоту виборів поляками, а щонайменше був він слабший, ніж усюди. Цікаво, що до збільшення виборчої фреквенції на Шлеську і Поморю причинилися своєю масовою участю у виборах і німці, хоч ні одного свого кандидата на виборчих листах вони не мали. Так видно казав робити провід, одноцілий для усіх німців у світі. Отже вважаємо, що при характеристиці виборів щодо фреквенції, не слід брати під увагу ці землі Волині, Полісся, Шлеську та Поморя.

Для правильної політичної оцінки виборів треба розглянути вибори лише на суто польських територіях і на землях з переважаючою українською більшістю населення, точніше кажучи у Сх. Галичині. Тут і там величезна ріжниця, успіх і провал. А щоб образ цей був ще виразніший, уявіть собі вислід виборів у Галичині, припускаючи, що УНДО збойкотувало вибори. Який відсоток голосуючих був би тоді у Галичині, якщоб ще й польська опозиція зберігла своє бойкотове становище до виборів!

Тому тепер більше, ніж коли-небудь, набирають слушности слова чи не консервативного „Часу", що безперечним (і додаймо від себе: одиноким) успіхом теперішніх виборів є саме виборчий компроміс з українцями. На зміст цього успіху складається, як це відразу впадає в очі, велика виборча фреквенція у всіх виборчих округах, де істнував компроміс. Варто співучасникам нинішнього виборчого компромісу добре запамятати собі такі цифри. Лодзь дала 13.3 відс. голосуючих, Варшава — 23 відс., навіть

шовіністичний польський Львів 30 відсотків (разом з жидами й українцями, які також голосували) — з Галичина ок. 60 відсотків.

Однак значіння виборчого компромісу та виборчої активности його українського контрагента далеко цим не вичерпується. Без порівнання важніше те, що вибори йшли під гаслом унормування польсько-українських взаємин. Звичайно досі можна було почути з польського боку, наче своєрідне оправдання прикрої політичної дійсности, — таке твердження: українці не виявляють доброї волі для наладнання відносин. Повторювалась та теза при промовчуванні факту, що чейже поляки, однаково уряд і громадянство, все були активною, нормуючою стороною національної політики. Нинішні вибори вже понад сумнів задокументували максімум доброї волі з українського боку.

Українські виборці не зразились важкими умовинами виборчої ординації та компромісу. Вони добре бачили, що соймові вибори головно внаслідок виборчої ординації не дають українцям повної змоги самостійно ставити своїх кандидатів, як це було хоч би при виборах до органів територіяльної самоуправи. Українські виборці ясно також розуміли, що вимога голосувати без змін на двох перших кандидатів, була рівнозначна з тим, що українці самі, добровільно, своїми голосами мають вибрати у кожній окрузі посла-поляка. І яка була велика спокуса для українських виборців — віддати обидва свої голоси лише на двох українських кандидатів! Чейже обидва вони могли стати послами, бож у кожній окрузі, обхопленій компромісом, українці творять 70 відсотків населення.

А проте, не вважаючи на всі моральні скрупули і бойкотову пропаганду, кількох українських політичних груп, маса українських виборців майже в цілості, бо в 91 відсотках, чесно та льояльно додержала компромісу, виказуючи тим величезну здиціплінованість, якою справедливо можемо похвалитися.

А польський контрагент виборчого компромісу, на жаль, той компроміс масово зломив, бо 51 відсоток польських виборців у цілій Галичині не голосувало на чолових українських кандидатів, а в окрузі Сянік провалило одинокого українського кандидата. Така поведінка польського громадянства дуже дивна. Чейже при нормальних умовинах неможливо було полякам вибрати двох своїх послів в окрузі Адже те, що сталося в окрузі Сянік, просто неймовірне, загадкова подія. Такого висліду ніхто не очікував та не можна рахувати його нормальним. Ще дивнішим виглядає недотримання польськими виборцями компромісу, коли зважити те, що саме було головною ціллю виборчого компромісу. Чейже українська сторона ясно підкреслювала, що їй не залежить на самих мандатах, а на значно важніших річах, бо на зміні національної політики влади. З другого боку для забезпечення самих мандатів по одному для кожної сторони, не треба було, щоби так „маніфестаційно" стояли на листі побіч себе поляк і українець. Також, щоби при самому голосуванні забезпечити польській стороні здобуття мандату, вистарчила би згода українців голосувати лише на одного свого кандидата.

А проте польські виборці масово зломили компроміс. Це яскраво свідчить про те, яка ще сильна ендецько-шовіністична ідеольогія серед польських виборців Галичини. Цей сумний факт кидає тривожні тіни на політ. овид майбутніх польсько-українських відносин. Правда, нова конституція дає урядові можливість вести відповідну політику супроти українців, не оглядаючись на польську ендецьку вулицю. Але Польсько-укр. Бюлетень твердить, що уряд всеж мусить рахуватись зі своїм польським громадянством. Однак що найменше однаково слушним є і те, що уряд особливо в авторитативному устрою повинен і виховувати своє громадянство у відповідному напрямі.

Але — здається нам — що щонайменше у такій самій мірі уряд повинен рахуватися з настроями українського громадянства і силою українських мас.

С. Хруцький.

Ґордійський вузол.

Абісинська справа

(Докінчення).

VII. НЕБЕЗПЕЧНА СПРОБА ІТАЛІЇ.

Спробуємо теоретично розрахувати деякі можливі операції. Припустимо, що Італія рішить опанувати відтинок залізниці Анкобер-Ґарар, щоб зробити натиск на ті племена, які є підставою влади негуса, відрізати абісинський уряд від звязку зі світом й оперуватиме далі на Адіс-Абебу — головний психольогічний центр країни.

Тоді доведеться вислати для розбиття ворожих сил дві кольони з Сомалі та Еритреї найкоротшим шляхом на Ґарар та Анкобер, при чому кожна з них мусить бути досить міцна, щоби протиділати зосередженим проти себе реґулярним абісинським військам, яких буде приблизно 80 тисяч модерно озброєних вояків. Отже кожна з таких кольон мусить бути не слабша, себто обі мусять мати 160 тисяч свого складу, а з запасовою службою до 180 тисяч люда. Щоби не допустити до можливого контрманевру на двох інших шляхах треба би на них тримати теж два корпуси кождий на 40—50 тис. люда, бо досвід із 1896 року доводить, що менший відділ рискує занадто заглибитися в дикі терени.

Отже для ведення боєвих операцій треба було би при такому рішенню яких 280—300 тисяч вояків у передових відділах. Число це зовсім не прибільшене, зваживши можливу цифру озброєних в Абісинії.

Крім цих військ першої лінії треба мати охорону баз, яку ми вже обчислили на 200 тисяч, та війська на забезпечення комунікацій на просторі 1000—1200 кільометрів, отже при скромному розрахунку 150 людей на км. разом 50—60 тисяч. Кругло буде потрібно 560 аж 600 тисяч для ведення операцій.

Тепер справа доповнень при втратах від хвороб. Місячна потреба доповнень на цю армію буде 80 тисяч, а вважаючи, що операції не проведеш скоріше, як за 3 місяці, то число доповнень і можливих перевозів виросте на 240 тисяч. Якщо до цього прирахувати втрати від ворожої зброї та нещасливих випадків, то буде цілком неприбільшене твердження, що щоб провести намірені операції Італія мусить мобілізувати понад міліон боєздатних людей, не рахуючи обслуги транспорту й портів, не рахуючи обслуги воєнного промислу. Ми рахували це дуже скромно, не беручи на увагу тропічний клімат з його епідеміями.

Якщо операції не закінчаться до трьох місяців, то кожний місяць загаєння коштуватиме нових втрат, нової необхідности доповнень. Якби операції не скінчилися до пори дощів, то це значило би спізнення їх ще на пів року, без змоги стягнути значну скількість вояків на бази.

Можемо припустити, що захоплення залізниці Ґарар-Анкобер можна осягнути після тяжких переходів і боїв за 3 до 4-х місяців, однак рішуче не можемо припустити, що можна зломати волю абісинського проводу й народу і пацифікувати край так швидко. Це на нашу думку справа дуже довгого часу і за цей час можуть настати такі події, які змінять ситуацію не на користь Італії.

Що може потягнути за собою можлива абісинсько-італійська війна?

З попереднього ясно, що війна в Абісинії для Італії значила би втягнути до неї великі, якщо не всі живі сили країни, вона значила би значно

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ 43)

ҐМІНД.

ГАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Правна поміч народові й особиста поміч у виручуванні д-ра Билинського у звязках з виселенцями — це був формальний титул, під яким д-р Ганкевич прийшов до табору, ліквідуючи водночас незрозуміле становище, яке досі, при особлившій увазі д-ра Бухнера, займав у таборовій управі концептовий урядовець Шварц. Ділянку правної поради народові в таборі трактували досі справді по мачошиному. Зразу не було нікого, хто на неї звернув би увагу. Тулилася вона по всіх закутинах, поки дісталася на судові виїзди. Ці виїзди заведено в таборі з початком 1915. року під приключкою, щоб люди не волочилися по місті, маючи яку потребу до суду. Орудував їх сам начальник ґміндівського суду — Амброс. Та на тих виїздах, де ведено справи при помочі перекладачів, ледви чи суддя мав стільки часу, щоб хоч кількома словами висотати і збагнути потребу заголюканого мужика, не то йому доладно порадити. Пізніше, якийсь короткий час, займався тими ділами д-р Билинський, що ще менше міг їх навалу поладнати. Тим то скермував усі „правні поради" до відділу посередництва праці, де вони — сяк-так оборудувані — бовталися як бічне зайняття аж до приїзду д-ра Льва Ганкевича.

„Правна порада" давала немало роботи. Зголошувались люди з усякою всячиною. Насамперед з преріжними квітами за воєнні реквірунки, чинитьби, шкоди, то-що. Що з ними робити, як за них гроші добути?? Та на це ніяка правна порада не помагала. Ще більше було таких пошкодованих, що не мали ніяких квітів. Безліч протоколів списували з такими людьми і передавали їх управі. Теж — безхосенно. Казали чекати кінця війни. Зголошувалися зі справами опікунчими, подружими, тестаментовими, посмертними списами, спірними, карними, — при такій мнюготі народу, що все була в таборі, доконечний був окремий фахівець. Зголошувалися навіть з приватними письмами, які треба було писати, щоб охоронити неписьменних людей від шаленого визиску покутних писарів.

Після приходу д-ра Ганкевича всі ті справи перекинено на його плечі. Мав він визначену світлицю, шумно названу бюром, у девятій кухні під числом дверей пятим і мав одного-одніського помічника — Мельника. Одначе той офіційний титул і характер д-ра Л. Ганкевича був лиш формальною вивіскою, зпоза котрої він метким вглядом обняв увесь табор, з усіма проявами його матеріяльного й духового життя.

В яркому сяйві діяльности загальної читальні „Просвіти", що зосередила у своїх руках і повязала всі нитки культурно-освітньої праці, зблідла й розплилася діяльність „Жіночого Кружка", хоч його імя перестояло до кінця табору. Зате прегарно розвивався в дальшому „Драматично-Співацький Кружок", який став огнищем таборової мистецької діяльности. З нього виринула таборова аматорська орхестра, яка досягла такої досконалости, що з повним успіхом грала на всіх виставах і концертах; грала також на концерті в дні 3. вересня 1917. року, коли табор мав щастя і честь звеличити особисту прияву Митрополита Андрея Шептицького і новопоставленого ним луцького єпископа Преосвященного Йосифа Боцяна.

Згодом поширила читальня „Просвіти" свою діяльність також опікою над дитячими захистами і захоронками, дбаючи про український характер і напрям виховання молоді й дітвори; по шпиталях оживила вона діяльність заснованої „Самаританської Помочі", яка істнувала від початку 1915. р. в таборі як філія львівської, в хосен котрої влаштовано в таборі 26. вересня 1915. р. спеціяльний концерт у приняві віденських відпоручників — д-ра Володимира Бачинського, д-ра Говиковича, Юліяна Бачинського і Володимира Темницького. Чистий прибуток з того концерту в сумі 151 корон 17 сотиків віdіслано до Львова.

(Продовження буде.)

ослабити себе як чинник европейської рівноваги. Не є жадною таємницею, що сторожа італійських багнетів над Тиролем стримує Німеччину від „аншлюсу", а ці багнети будуть значно ослаблені.

Ми знаємо, що альбансько-словацьке питання нерозвязане ще до нині й не можемо вгадати, що станеться, якби Італія встрягла в затяжну боротьбу в Абісинії.

Ми не можемо сказати, чи успіх боротьби не буде для Італії такий самий, як була виграна для Японії у 1895 році, коли Сімоносекський мир дав у користь держав, що не воювали, все те, що придбав у тяжкій війні японський нарід, виснажуючи при цьому свої сили.

Проте найменша невдача це значить повстання в кольоніях і загибель авторитету не лише Італії, а взагалі білих на чорному суходолі.

Ми вже не кажемо про можливости боротьби за кольонії між Англією та Італією, самі ми не віримо в цю боротьбу, бо обидві сторони мають надто великі санкції одна проти другої, щоби її почати: Італія має змогу заатакувати Мальту й Гібральтар, а Англія довільну атаку на італійській території, але є повна можливість допомоги проти одної з воюючих, яка може затягти війну до катастрофи.

Підсумовуючи все, можемо рахувати, що починаючи війну в Африці, італійська влада втягається у дуже небезпечну авантуру, в якій є надто богато даних на невдачу й що ця авантура може порушити ту „збройну рівновагу", яку такими великими жертвами та зусиллями вдається вдержувати.

Ген. штабу генерал-хорунжий
Всеволод Петрів.

Як повстають „кулаки" в Совітах?

НЮ ЙОРК, 29-го серпня. (Вл. кор.). — Адам Тавдул, що розпочав низку статтей в „Ню Йорк Американ", пише про „кулаків" та їх винищування. Згадує про значіння слова „кулак", пояснює, що це підприємчиві селяни, а через те засібніші, а потім каже, що поправді в Совітах „кулаків" уже нема, бо їх винищили в самих початках революції. Але осталося слово, котре треба часом комусь причепити, щоб його виставити на переслідування. І тому тепер слово „кулак" вже затратило своє первісне значіння, а зате витворилося нове, що означає людину, яку уряд хоче зруйнувати. Перше уряд винищував кулаків, щоби забрати їх маєток, а тепер кожного невдоволеного винищує як кулака.

Як іде оце винищування, про це оповідає Тавдул як наочний свідок, бо раз був приділений до такої виправи. Він каже, що Москва визначує згори який відсоток селян має бути винищений в якійсь окрузі. Місцеві большевики укладають списки тих, що їх треба знищити, але на таку лісту попадають не вороги уряду, а припадкові противники якогось всемогутнього місцевого наставника. Отже цілий плян наступу є згори уложений. Його виконує „революційний совет", з трьох людей, до того прилучуються члени окружного комітету комуністичної партії, один агент з комісаріяту для нагляду і командант відділу ГПУ. Колиб так у якійсь місцевости припадково не було кулаків, то їх треба винайти, наперед списати і тоді виправа йде на військовий лад. Йде цілий відділ ГПУ із згаданими представниками, прибувають до місцевого совіту, совіт дає наказ селянам, щоб сиділи по хатах; не вільно нікому виходити на вулицю під загрозою розстрілу. Коло хат тих людей, що їх мають розкулачувати, ставлять вартових і потім іде наїзд. Забирають усю родину, батька, маму, діда, дітей, здорових, хворих. Всіх їх витягають силою з хати, бо це боротьба проти „клясових ворогів", а кулаки є для себе клясою, то треба цілу клясу винищити.

Отак збирають 15—20 родин з одного села і женуть їх до найближчої залізничої стациї, тут саджають у вантажні вози і вивозять на північ. Так Сталін будує соціялізм в Росії.

ДЕМОРАЛІЗАЦІЯ СЕЛА.

Сумні відносини в Острові, повіт Тернопіль.

Ці рядки пишу під вражінням страшного злочину — вбивства молодого селянина Івана Якимішиного в селі Острові біля Тернополя, доконаного у ночі в неділю 1. вересня ц. р. безпосередньо по виставі в салі „Народнього Дому" шайкою сільських бандитів-ножівників. Справа представляється по оповіданням очевидців так:

Цілу неділю 1. вересня ц. р. шайка знаних сільських бандитів, зложена з Онуфрія Возьного, званого Цеберком, Павла Копцюби, Гната Гуральчука (поляка), Манишівського, Кріси та Густина Семчишина, запивалась горілкою, яку пили шклянками в крамниці т. зв. „кулко рольнічего" (такої кооперативи нема, тільки концесію винаймив Геронько Кошильовський), яка стоїть по середині села, напроти Народнього Дому, кілька кроків від школи та побіч громадської канцелярії.

Того дня вечором у салі Народнього Дому відбувалась вистава приїзжої аматорської трупи — придніпрянців. По скінченні вистави коло години пів до 11-ої, коли в салі було ще повно людей, напала згадана шайка на Івана Якимішиного, який сидів зі своїм братом, та по кількох ударах у лице ножами на очах всіх пробила його. Счинився крик, люди почали втікати, бандити вийшли зі салі, за ними Якимішин, що пробіг кільканадцять кроків та впав трупом.

Поліція з пожівниками, як на село, страшна. Кажуть, що тлом злочину були якісь порахунки між убитим Якимішином, який довгі літа був учнем і приятелем провідника шайки Онуфрія Возьного, сільського гільтая, орґанізатора комуністів, а в дійсности шпіцля-провокатора. Отже при кінці цього місяця має відбутися в Тернополі комуністичний процес. Возьний має теж акт обвинувачення, одначе, коли інші його товариші сидять, він був на волі і щойно по доконанні убивства його арештували разом з цілою шайкою. Додати треба, що і він і інші його кумпани були вже за побиття судово карані.

Живучи від трьох літ у тому селі та приглядаючись відносинам у ньому, сміло можу сказати, що такого здеморалізованого села я у своєму житті — а був я від Букарешту аж по Райхенберґ — ще ніде не стрічав.

Досить вказати на те, що з цього села, віддаленого 6 км від Тернополя ніхто не посилає дитини до школи у місті. За якого півстоліття село дало всього тільки 4-ох інтеліґентів, з яких один працює в кооперації, один є священиком, один учителює в „Рідній Школі" — а один, укінчений студент фільософії, переписав метрику, оженився з донькою графського льокая і тепер є головою Т. Ш. Л.

В селі була кооператива, та вона господарила так, що наробила 13.000 зол. довгів та продала дім. Є ще райфайзенка, але вона істнує на папері, білянсів не затверджує РСУК уже кілька літ. Був минулого року в селі садок для дітей, та родичі не заплатили вчительці і цього року садку вже не було.

Ніяка культурна чи освітня праця в селі неможлива. Цілим селом проводить солтис Антків, муж довіря тернопільських соціялістів-радикалів, якого власне рідний брат переписав метрику і є головою читальні Т. Ш. Л. Цей Антків створив собі при помочі компромісу, якого офіційно назверх радикали відпекуються, громадську раду, зложену зі самої фамілії, яка представляється так: 1) солтис Михайло Антків, 2) заст. солтиса Юзеф Беньовський, радні 3) Йосиф Кошельовський, шваґер солтиса ад 1), має рідну сестру Антками, 4) Петро Гладун, шваґер ад 1) і 2), 5) Йосиф Лісович, шв. ад 1), 6) Петро Чорняк, шв. ад 1), 7) Пйотр Кошельовський, тіточний брат солтиса ад 1), (солтис Антків від брата, П. Кошельовський від сестри), 8) Станіслав Ґуральчук, тіточний брат солтиса ад 1) (мати Антkова і Ґуральчука рідні сестри) 9) Станіслав Длуґолятий, шваґер П. Гладуна ад 4), має сестру Гладуна за жінку, Ґжеґорж Якубішин, рідний брат ад 11), 11) Пйортр Якубішин, рідний брат ад 10), 12) Йосиф Семчишин, свояк солтиса ад 1) (Антків мав за жінку доньку рідної сестри жінки Семчишина, так, що Семчишин приходиться вуйком Антkова).

Радні з Острова до волостей в Березовиці Вел.: 1) Петро Гладун, шваґер солтиса ад 1) (жінки обох рідні сестри) і ад 2), 2) Пйотр Беньовський, рідний брат заст. солтиса Юзефа Бен. і шваґер Антkова й П. Гладуна (жінки всіх трьох рідні сестри).

Ця рада робить у селі, що хоче, господарить майном по свому і ціле село дрожить перед ними.

На деморалізацію в селі вплинули головно тернопільські інтеліґенти. Треба правду сказати: знищити кооперативу та продати її дім помогли панове в ПСК, які своїм партійним товаришам наборгували товарів, а щоб свої гроші дістати назад, порадили їм продати дім зі шкодою цілого села і його освітніх установ, головно Рідної Школи, яка мала там сервітут. Справа опинилась тепер в окружному суді в Тернополі до сиґ. акт. I. CI 96/35, і тут головним свідком наших радикалів проти Рідної Школи є сам солтис Михайло Антків.

Як підтримують тернопільські радикали гниль в Острові, слідно хочби з того, що не тільки як адвокати постійно заступають їх в суді, але коли напр. один з учасників радикальних повітових зїздів доконав крадежі з вломом і я звернув увагу одному з радикальних провідників, що такої одиниці не слід тримати в партії і пускати на зїзди, то я дістав відповідь, що він був тільки на... партійній конференції. Очевидно, в повітовому зїзді брав цей тип участь і цього року. Коли по банкроцтві давньої кооперативи і складинці ПСК з початком цього року я на спілку з молодшими селянами почав відновляти кооперативу, то стрінувся відразу з перешкодами від ПСК. На останніх Загальних Зборах ПСК в Тернополі дирекція ПСК накинулась на нас мокрим рядном, закинула нам, що у нас нічого нема — хоча і ревізії з ПСК і з РСУК висказалися з признанням про нашу роботу в кооперації.

Не зважаючи на ці писемні признання РСУК, дирекція ПСК в Тернополі зробленого нам публичного закиду досі не відкликала. Що більше, щоб нам пошкодити, дирекція ПСК „забула" доручити нам полюстраційні поручення, у яких люстратор домагався зміни касієра кооперативи, а на додаток заявила, що буде переговорювати з новою коопертивою, коли не буде мене.

За деморалізацію Острова винную в першій мірі тернопільських радикалів, хоч як прикро мені це підносити. Вони мали і мають тут домену своїх впливів, усі ті, що нанесли і наносять шкоду в селі, це люди, що причисляються до їх партії та стоять під їх впливом.

Час подумати радикальній партії над очищенням своїх рядів від того роду одиниць, як їх діячі в Острові. На відносини в Острові повинні звернути свою увагу і державні адміністраційні чинники та не ставити перепон культурній праці наших установ, як це було досі, але привернути дійсно нормалізацію відносин у селі. Можнаб зробити щось зі шинком побіч школи, громадської канцелярії, Народнього Дому і Т. Ш. Л. Законні постанови на того роду приміщення не дозволяють. Час, і то найвищий, занятися фамілійною громадською радою, бо так далі бути не може!

За місяць серпень ц. р., крім наведеного вгорі убивства в дні 1. вересня, мали ми крадіжи збіжа в полі, влом до крамниці Ляйбштайна, до коваля Захарка Чорного, до Івана Гука й ін. та підрізання 40 овочевих щеп у господаря Стефана Кріси, заст. голови Надзірної Ради нашої кооперативи.

А всі люди доброї волі зпоміж тернопільських інтеліґентів нехай звернуть увагу на це здеморалізоване підміське село. Не даваймо деморалізацією винищувати наш нарід!

Антін Черненький

Італійські війська будуть розстрілювати европейських старшин.

ЛЬОНДОН, 13. 9. ПАТ. З Джібуті повідомляють: Італійський консуль попередив 14 бельгійських старшин, які поїхали до Абісинії як інструктори, що кожного схопленого европейця зі зброєю в руках, який буде боротись проти Італії, італійські війська негайно розстрілюють.

Наслідки земельної реформи в Чехословаччині.

Зараз по відновленні Чехословаччиною свого незалежного іствування, уряд республіки поклав собі за завдання усунути чи бодай ослабити нерівність у царині землеволодіння, що іствувало на території країни.

Поруч із великими земельними власниками була в той час (1921. рік) величанська кількість дрібних землевласників, які мали не більш ніж по 2 гектари і навіть не вище одного гектара. Великих земельних власників, що володіли кожний понад 500 гектарів, було в той час 1768, при чім на долю кожного припадало в середньому біля 2.200 гектарів. Одночасно, кількість земельних власників, з яких кожний мав менше ніж 2 гектари досягала 780.000 та загальна кількість землі, що їм належала, перевищувала 624.000 гектарів. Що торкається земельних власників, що володіли кожний не вище, як 1 гектаром, то їх було біля 514.000 із загальною площею землі 237.000 гектарів.

Уся категорія дрібних земельних власників (менше ніж 2 гектари), завдяки політиці уряду для справ земельної реформи в Чехословаччині за останні роки поступово зменшувалася, переходячи до ряду більших власників. Та в році 1930 кількість землі, що належала цій категорії дрібних земельних власників (до 2-х гектарів), впала з 624.000 гектарів до 570.000, а скількість найдрібніших власників зменшилася з 780.000 аж на 698.000*). Одночасно загальна скількість землі у власників її розміром від 2 до 10 гектарів за 10 років збільшилася на 360.000 гектарів (біля 13 прц.), при чому й кількість власників виросла майже на 69.000 (біля 12 прц.). Також кількість господарств розміром від 10 до 50 гектарів збільшилася за 10 років на 14.000 (біля 8 прц.), а скількість землі збільшилася понад 190.000 гектарів (біля 6.7 прц.). З другого боку, число власників, що володіли від 100 до 500 гектарів, збільшилося на 69, але площа землі, що до них належала, зменшилася за 10 років на 310.000 гектарів (27 прц.). Іншими словами, політика управління уряду для справ земельної реформи в Чехословаччині, що бажала зменшити більші земельні володіння та сприяти збільшенню розмірів володінь дрібніших власників, увінчалася за 10 років успіхом.

Цікаво приглянутися, що уявляє собою Чехословаччина тепер у відношенні до землеволодіння. Загальна скількість території республіки перевищує 13.458.000 гектарів, а з них припадає на долю здатної до оброблення землі майже 8.476.000 гектарів. Усіх земельних господарств за даними з 1930. року нараховувалося 1,648.604. Іншими словами, на одно господарство пересічно припадає 8.6 гектарів. Ця середня значно міняється по окремих категоріях господарств. Так категорія земельних власників під назвою „малих парцель“ (до 1 гектара) дає пересічно на господарство 0.46 гектарів; категорія незаможних господарств („домкарі“) (від 1 до 5 гектарів) — 2.65 гектарів; категорія дрібних землевласників (від 5 до 10 гектарів) — біля 7.17 гектарів; категорія малих сільських господарів (від 10 до 20 гектарів) — біля 14 гектарів; категорія середніх сільських господарів (від 20 до 50 гектарів) — 28 гектарів та категорія великих сільських господарств (від 50 до 100 гектарів) — 69.2 гектарів і нарешті великі власники (понад 100 гектарів) — біля 604 гектарів.

Уряд для справ земельної реформи Чехословаччини за 10 років свого іствування майже укінчив те завдання, що було на нього покладене. З точки погляду соціяльної справедливости уряд земельної реформи виконав величанську працю, яка, без сумніву, матиме сприятливий вплив на зміцнення внутрішнього положення республіки та усунення поважних підстав для незадоволення з боку широких кол сільського населення.

Цього року уряд земельної реформи перестає бути самостійною установою в адміністраційнім апараті країни, а його функції переходять на міністерство хліборобства. І ось тому, дякуючи вищезгаданому урядові за все, чого він докона побажатиб його наслідникові в цій царині дальших успіхів у проведенні політики земельної справедливости.

Проф. С. Бородаєвський.

*) Див. Sčitani Zemědelskych Zavodu v R. Č. S. Praha 1935.

БІЙКА МІЖ РОБІТНИКАМИ І ПОЛІЦІЄЮ.

НЮ ЙОРК, 13. 9. ПАТ. У Мінеаполіс дійшло до кривавих сутичок між поліцією і страйкарами, робітниками металюргічної фабрики. Тому, що слізними газами не вдалось розігнати юрби, поліція вжила зброї. Є два убиті і 15 ранених.

Праці комітету пятьох.

ЖЕНЕВА, 13. 9. ПАТ. Оголосили тут такий комунікат: „Комітет пятьох зібрався в год. 17. пополудні. По виміні думок, комітет дав свому підкомітетові загальні інструкції, щоб випрацювати вступний проект пропозицій, які представилиб обом заінтересованим урядам, як основу мирового поладнання спору“.

—o—

Державний секретар Гул про промову мін. Гора.

ВАШИНҐТОН, 13. 9. ПАТ. Державний секретар Гул, заявив, що промова сер Самуеля Гора в Женеві була цікавим, зручним і доцільним закликом у користь мира. Державний департамент з найбільшим заінтересуванням слідить італійсько-абісинський конфлікт, щоб могти скористати з кожної нагоди співпрацювати в користь забезпеки мира.

Наддунайський договір і повітряне Льокарно.

ПАРИЖ, 13. 9. ПАТ. „Ле Пті Парізієн“, обговорюючи вчорашню зустріч премієра Ляваля з мін. Гором, повідомляє, що предметом нарад були, крім абісинської справи, передовсім европейські справи, про які згадував льондонський комунікат з 3. лютого т. в. справа дозброєння Німеччини, питання наддунайського договору, східного договору і т. зв. летунського Льокарна.

Нема зближення між Німеччиною та Італією.

БЕРЛІН, 13. 9. ПАТ. Нинішня німецька преса рішуче протестує проти коментарів деяких закордонних щоденників, які пишуть про нові „симпатії“ Німеччини до Італії. „Берлінер Цайтунґ“ добачує в тих вістках спробу обмови Німеччини перед В. Британією і закидає французькій пресі, що затроює опінію

Франція не відмовиться виконати свої зобовязання супроти Ліґи.

Важлива промова Ляваля на зборах Ліґи.

ЖЕНЕВА, 13. 9. ПАТ. В год. 10.40 зачав говорити на зборах Ліґи прем. Ляваль. На вступі він заявив, що Франція є вірна договорові Ліґи Націй

„Доктрина збірної безпеки — говорив Ляваль — є нашим правом. Заперечувати договір Ліґи це значило би зректися наших ідеалів. Сер Гор у своїй промові підкреслив волю В. Британії підтримати без застережень систему збірної безпеки. Ніякий край не приймає тієї заяви з більшим вдоволенням як Франція. Після римських договорів не можу без зворушення говорити про конфлікт, що так дуже затяжив на нарадах зборів. 7. січня в Римі Мусоліні й я поладнали всі справи, що могли нас розділювати. У Стрезі Мусоліні виявив таку саму охоту служити справі мира й я знаю, що він готовий продовжувати ту співпрацю. В Женеві нераз були важкі моменти та суттєві розчарування, але наша віра в Ліґу ніколи не ослабла. Франція завжди витревало причинювалась до зросту престіжу Ліґи Націй та поширювання її діяльности.

В остаточнім зусиллі Ліґи, що має на меті найти вихід з положення — я рішений виконати обовязок члена Ліґи Націй та приятеля Італії. Зробиться все, щоб вдоволити обосновані потреби Італії, водночас не нехтуючи права інших членів Ліґи. Франція і В. Британія завсіди погоджуються, щодо конечности шукати мирової полагоди конфлікту. Наші зобовязання є в договорі Ліґи Націй і Франція не відмовиться їх виконати.

Промову Ляваля збори прийняли бурхливими оплесками.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

За свободу совісти в СССР.

ЖЕНЕВА, КАП. У звязку з нарадами Ліґи Націй організація для оборони християнства надіслала Союзній Раді Швайцарії петицію з підписами 200 тисяч осіб, які домагаються інтервенції Ліґи Націй у большевицького уряду у справі пошанування свободи совісти в СССР.

Італійський протест у Москві.

ЖЕНЕВА, 13. 9. ПАТ. Наспіла тут вістка, що італійський уряд зложив у Москві протест проти останньої промови комісара Літвінова, яку він виголосив мин. тижня на засіданні Ради Ліґи Націй у справі італійсько-абісинського конфлікту.

—o—

Понад 25 тисяч осіб навернулось до Католицької Церкви

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Статистичні дані за 1934. р. виказують, що в 1934. р. перейшло понад 25 тисяч осіб на східні обряди Католицької Церкви. На *східно-слав'янський (греко-католицький) обряд* перейшло *9.125 осіб*, на обряд якобітів малябарців 10.000 осіб, 2.279 малябарців (неякобітів), 2.147 єгипетських коптів, 850 сирійців, 523 мельхітів і понад 400 етіопів.

Перед новими заворушеннями в Мексику.

Один з ранених послів у парляменті помер у шпиталі. Криваві події в парляменті викликали велике обурення в політичних колах. Побоюються нових заворушень.

Перед новою болівійсько-параґвайською війною.

БУЕНОС АЙРЕС, 13. 9. ПАТ. Болівійсько-параґвайська мирова конференція припинила свої праці тому, що більшість делеґатів виїхала. Предсідник болівійської делеґації заявив, що війна ще не закінчена. Предсідник параґвайської делеґації повідомив, що воєнна акція між обома державами може розгорітись заново

Самбір і самбірський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подав такі статистичні дані про місто Самбір і самбірський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір самбірського повіту 1.100,8 км². Загальне число населення повіту без міста Самбора 111.891 осіб, мужчин 55.091, жінок 56.800. Густота населення на км² 101,6. У повіті є одна міська волость, 13 сільських волостей, 100 сільських громад, 253 місцевостей. У місті Самборі жило 21.923 осіб, без війська по касарнях, а того 10.208 мужчин і 11.715 жінок.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

За віроісповіданням проживало у місті Самборі **3.744 греко-католиків** (17,1 прц.), 11.853 римо-католиків (54,1 прц.), 6.274 жидів (28.6 прц.) і 36 інших (0,2 прц.).

По селах проживало **72.586 греко-католиків** (67,8 прц.), 30.614 римо-католиків (28,6 прц.), 3.422 жидів (3.2 прц.), 339 інших (0,3 прц.). По містечках самбірського повіту жило **2.174 греко-католиків** (44,8 прц.), 1.116 римо-католиків (23,0 прц.), 1.562 жидів (32,2 прц.), 3 інші.

МАТІРНА МОВА.

У Самборі як **матірну мову українську подало 1.338 осіб (6.1 прц.), руську 1.564 (7,1 прц.),** себто **разом нашою мовою говорило 2.902** (13,2 прц.); польську мову 13.575 (61,9 прц.), жидівську з гебрайською 5.325 (24.3 прц.), 42 іншу (0,2 прц.).

По містечках самбірського повіту **як матірну мову українську подало 980 осіб (20,2 прц.), руську 843 осіб (17,4 прц.), себто разом нашою мовою говорило 1823 осіб (37,6 прц.);** польську мову 2.255 осіб (46,4 прц.), жидівську з гебрайською 777 осіб (16,0 прц.).

По селах як матірну мову українську подало 31.812 осіб (38,3 прц.), руську мову 31.685 осіб (29,6 прц.), себто разом нашою мовою говорило 63.497 осіб (59.3 прц.); польську мову 40.988 осіб (38,3 прц.), жидівську з гебрайською 1.692 осіб (1,6 прц.), 699 іншу (0,7 прц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

У Самборі вміло читати і писати 15.822 осіб (87,6 прц.), тільки читати 156 осіб (0,9 прц.), **не вміло ні читати ні писати 2.012 осіб (11,1 прц.).**

По містечках самбірського повіту вміло читати і писати 3.200 осіб (82,3 прц.), тільки читати 22 (0,6 прц.), **не вміло ні читати ні писати 657 (16,9 прц.).**

По селах уміло читати і писати 55.336 осіб (69,4 прц.), тільки читати 442 (0,5 прц.), **не вміло ні читати ні писати 23.364 (29,3 прц.).**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

У Самборі мешкальних нерухомостей було 2.264, мешкальних будинків 2.426. Загальне число помешкань 4.818, загальне число кімнат у помешканнях 10.887; пересічне число осіб на кімнату 1,9.

По містечках: мешкальних нерухомостей 752, мешкальних будинків 756, загальне число помешкань 1.054, загальне число кімнат 2.074 пересічне число осіб на кімнату 2,3 прц.

По селах: мешкальних будинків 19.819, загальне число помешкань 20.262, загальне число кімнат у помешканнях 35.470, пересічне число осіб на кімнату 3,0.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

У **Самборі** проживало: з **хліборобства** 3.241 осіб (14,8 прц.), з городництва і лісництва 24; з **гірництва і промислу** 4.915 (22,4 прц.), зі столярства 227, з тартаків 260, зі шлюсарства 126, з гутничого і металевого промислу 401, з кравецтва 589, з шевства 399, пекарень 235, різництва 329, будови домів 502; з **торговлі й обезпечень** 3.625 (16,5 прц.), з того з торговлі товарами 2.631, з гастрономічних підприємств 245, з **комунікації і транспорту** 2.487 осіб (11,4 прц.), з того при залізницях 2.031, при пошті і телеграфах 173; з **інших джерел** (урядовці, лікарі, адвокати й судді, інваліди, емерити, домашня прислуга і т. д.) 7.655 (34,9 прц.).

По містечках жило: **з хліборобства** 1.424 (29,3 прц.), **з гірництва і промислу** 1.416 (29,2 прц.), **з торговлі й обезпечень** 881 (18,1 прц.), **з комунікації і транспорту** 121 (25 прц.), з інших джерел 1.013 (20,9 прц.).

По селах проживало: з **хліборобства** 96.624 осіб (90,3 прц.), з городництва 262, з лісництва 211; **з гірництва і промислу** 4.064 осіб (3.8 прц.); **з того з копалень нафтової ропи** 472, з ковальства 410, з мінерального промислу 226, зі столярства 314, з кравецтва 587, зі шевства 712, з різництва 270, з будови домів 795; **з торговлі й обезпечень** 1.468 (1,4 прц.); **з комунікації і транспорту** 1.746 осіб (1,6 прц.), з інших джерел 3.134 (2,9 прц.).

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 17.813 господарств: **карловатих нижче 2 га було 8.922,** на яких проживало 39.151 осіб (4,4 на господарство); 5.737 простором від 2—5 га, на яких проживало 31.058 осіб (5,4 на господарство); 1.137 простором 5—10 га, на яких проживало 6.519 осіб (5,7 на господарство); 165 простором від 10—15 га, на яких проживало 915 осіб (5,5 на господарство); 49 простором від 15—50 га, на яких проживало 232 осіб (4,7 на господарство) і 31 простором понад 50 га, на яких проживало 111 осіб (3,6 на господарство).

З найманої праці в хліборобстві проживало 8.104 осіб; з цього числа на умових робітників припадає 48 осіб, на фізичних робітників 8.056 осіб, між якими було 88 ремісників. З цього числа могло працювати 4.904 осіб.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Ґен. Панаґіотакоса привернули на становище команданта першого корпусу грецької армії. Це свідчить про те, що між прем. Цалдарісом і ґен. Кондилісом дійшло до порозуміння.

— Плебісцит у справі привернення монархії у Греції назначили на 27. жовтня.

— До Будапешту прилетів учора вранці літаком з Атен Ріжет.

— До Алеву припливло пять британських торпедовців.

— В проливі Сунду потонула шведська барка „Аеґіль“. Трьох членів залоги, між ними капітан, втопилося. Двох урятували.

— Авас подає, що премієр Лявель вислав до ґенерального секретаря Ліґи Націй лист, в якім пропонує обнизити на 10 відс. буджет Ліґи за 1936. р.

— До Будапешту вдруге приїхав цього року кн. Валії. Буде там у строго приватнім характері до 10 днів.

Мистецька вистава в Національному Музею за останнє XXX-ліття.

На зібранні Орґанізаційного Комітету вистави з приводу XXX-ліття Національного Музею намічено 11. ц. м. ось такий розподіл праці: Огляд розвитку українського пластичного мистецтва за 30 літ для катальоґу поручено д-рові В. Залозецькому. Провід у розміщенні експонатів передано: для малярства — Р. Сельському і В. Ласовському (АНУМ), С. Луцикові (РУБ) і Ю. Буцманюкові та С. Литвиненкові (різьба). Відділ музики буде оформлений відповідно СУПРОМ-у, відділ поезії — м-ром Е. Ю. Пеленським. На виконавця фортепіянового концерту в порозумінні із СУПРОМ-ом запрошено піяністку Галю Левицьку, яка виконає твори В. Барвінського, Н. Нижанковського, З. Лиська, М. Колесси, Косенка, Козицького, Л. Ревуцького, Лятошинського, А. Рудницького — деякі з них уперше у Львові. В окремому числі „Назустріч“, що вийде перед відкриттям вистави, появляться статті: М. Федюка: „Мистець і суспільність — суспільність і мистець“, Р. Сельського: „Огляд творчости чолових мистців старшого покоління“, В. Ласовського: „Молодий Парнас“, С. Луцика: „Школа Новаківського“, С. Гординського: „Орґанізація і ціли АНУМ“ С. Литвиненка: „Різьба“, І. Іванця: „Різьба в Галичині за останніх 30 літ“, В. Барвінського: „Українська музична творчість“, М. Рудницького: „Про українську поезію XX. віку“.

На фонд закупна творів мистецтва зложили в дальшій черзі: Л. Малицька 25 зол., П-во О. і М. Мочульські 20 зол., В. Бачинська і д-р М. Чубатий по 10 зол., Кружок „Сільського Господаря“ в Тартакові 3.50 зол. — ВП. Громадяни зволять зголошувати свою участь у святах XXX-ліття Н. М. вплатою датків на фонд закупна мистецьких творів, щоб одержати чергу своїх місць на концертах, присутність на яких буде обмежена тільки для власників поіменних карт вступу. Досі зголосилося понад сто осіб. Вплати на закупно творів мистецтва: а) 10 зол. від особи з картою постійного вільного вступу на виставу та на всі концерти, „вечорі“, „дні“; б) 6 зол. із картою вступу на концерти пісні й фортепіяннових творів і на виставу; в) 5 зол. з картою участи у святі першого дня з вступом на виставу і на зібрання Н. М.; г) 3 зол. на фортепіяновий концерт і на виставу; д) 2 зол. на вечір поезій і на виставу.

Як „Курієр Львовскі“ рятує свою екзистенцію?!

Мешканці 4-ох галицьких воєвідств дістають в останніх тижнях масово такі листи:

Ściśle poufne!!!

SZANOWNY PANIE!

Nadszedł tak ważny i ciężki moment dla polskiego stanu posiadania, że czujemy się uprawnieni tą **poufną drogą dzwonić na alarm** i budzić czujność tych Polaków, na których serce, rozum i energię liczymy i którzy nie okażą obojętności tam, gdzie przemawia interes Polski na Ziemi Czerwieńskiej. Liczymy na Pana!

Otóż wiadomo powszednie, że w naszych oczach kurczy się obszar ziemi, utrzymywany dotąd w rękach Polaków. Kryzys i dolary kanadyjskie podrywają nas z dnia na dzień. Skromna mieczarnia polska zamyka podwoje, bo samochody „Masłosojuzu“ dostarczają coraz więcej nabiału do polskich domów.

Niewidzialne a mocne palce zaciskają nam gardło!

Luksusowe kawiarnie, krzykliwe lokale rozrywkowe wypełnione są we Lwowie rozpanoszoną i dobrze ubraną publicznością żydowską. Żydówki rozparte w wykwintnych samochodach sygnalizują publiczność polską klaksofonem:::::::

Z drogi!!!

Ostatni miesiąc — to okres chyba najsmutniejszy. W dławiącym uścisku żelaznych palców znalazły się już i polskie słowo i polska myśl. Padł we Lwowie cały szereg pism polskich, a w ich miejsce wyrosły aż cztery gazety codzienne ukraińskie (які?! — Прим. Ред.) i pięć żydow-

Відписання податкових залеглостей.

Міністер скарбу Завадзький доручив скарбовим палатам і урядам відписати т. зв. мертві податкові конта податків: доходового, промислового, ґрунтового, маєткового, від нерухомостей, від помешкань, від будівельних площ, від тантієм і капіталів.

Скарбові палати й уряди відпишуть залеглости платникам за всі податки до дня 31. березня 1933. р., коли вони їх не заплатили. Не можна відписувати залеглостей, забезпечених гіпотечно на ґрунті, або які можна скомпензувати з належних платникам сум від державного скарбу.

Крім цього слід зовсім відписати податки на випадок ліквідації підприємства, смерти або еміґрації платника, зміни помешкання і неможливости устійнити нову адресу.

Якщо залеглости платника не перевищають 10.000 зол. справою зі залеглостями займається дотичний скарбовий уряд. Якщо податкові залеглости перевищають суму 10.000 зол. міністерство скарбу зладжує список платників і пересилає його всім скарбовим урядам у Польщі.

skich (які?! — Прим. Ред.). Tylko krwawy opis zbrodni lub czyn zboczeńca opisywany szeroko marną polszczyzną w brukowych gazetach, znajduje pokup i zrozumienie publiczności...

To jest chyba tragiczne i nad tą sprawą musi się zatrzymać myśl poważnego **Polaka.** Jeśli bowiem padnie ostatnia reduta polskiego słowa drukowanego we Lwowie, w takim razie padnie i nasz honor i nasza opinja.

Ostatnią redutą polskiego dziennikarstwa na Ziemi Czerwieńskiej jest „Kurjer Lwowski"......

І т. д. у тому самому тоні. Такими брехнями й псевдо-патріотичними комуналами банкротуюча ендецька ґазета старається стримати свій упадок. Етична вартість тієї ґазети яскраво видна у тій реклямі...

—o—

ДОРОГОЦІННОСТИ АБІСИНСЬКОГО ЦІСАРЯ У БЕТОНОВІМ СХОВІ.

ЛЬОНДОН, 13. 9. ПАТ. З Адіс-Абеби повідомляють, що неґус забезпечив свої дорогоцінности у спеціяльно збудованім бетоновім схові. Місце схову бережуть у великій тайні. До схову зложили корону неґуса Теодора, яку здобув льорд Напер у битві під Маґдалею. Її звернув британський король Юрій V. неґусові в 1925 р. Далі зложили золотий нашийник — як каже переказ — королеви Саби, який носили володарки Абісинії, коронаційний діядем і скиптр, який подарував король Юрій V.

—o—

ІТАЛІЙСЬКЕ ВІЙСЬКО ПЛИНЕ ДАЛІ ДО АФРИКИ.

РИМ, 13. 9. ПАТ. Вчора виїхало з Неаполю до східної Африки 6.000 вояків з дивізії чорних сорочок.

АТЕНИ, 13. 9. ПАТ. Два італьські торпедовці й один контрторпедовець приїхали до острова Археда недалеко рога Сунїюм і незадовго відплили.

НОВИНКИ

— **Футра, всілякого рода, найвибаглнвіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п.** Телефон 254-46. 10 33—?

— **До всіх провідниць цьогорічних дитячих садків „Р. Ш." у львівському повіті.** Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." у Львові скличе при кінці цього місяця конференцію провідниць цьогорічних дитячих садків „Р. Ш." львівського повіту в ціли обговорення вислідів їх праці в дитячих садках. Кожна провідниця обовязана опрацювати реферат про свій дитячий садок та переслати до П. С. Кр. „Р. Ш." у Львові (вул. Словацького 14/ІІІ) найдальше до 20. ц. м.

— **Вступні іспити на лікарському виділі** львівського університету відбудуться в днях 16—18. вересня. В понеділок, 16. ц. м. в год. 9 розпічнеться письменний іспит, а у вівторок, середу і четвер буде устний іспит по числам контрамарок.

— **Вияснення.** У звязку зі збіркою на Сирітський Захист у Тернополі, яка відбувася дня 28. серпня ц. р., появилася в польській пресі замітка, що п. М. Будна переводила збірку з підозрілим типом. Тип цей зголосився сам до збірки і представляючись за студента зі Збаращини, подав знане назвище і через те не викликав ніякого підозріння. Один член Виділу Т-ва, нічого злого не підозріваючи, просив п. М. Будну перевести з ним збірку, в часі якої поліція придержала цього типа. На цьому місці Виділ Товариства перепрошує п. М. Будну за те, що мимоволі спричинив їй прикрість і неприємність. — Тернопіль, 10. 9. 1935. — **Виділ.**

— **Другий дитячий ярмарок у Львові.** Минулорічний дитячий ярмарок, який мав великий успіх і популярність серед наших найменших, спонукує Товариство „Українська Захоронка" піддержати і на будуче традицію тих ярмарків. Товариство „Українська Захоронка" уладжує дня 6. жовтня ц. р. другий дитячий ярмарок. Наші малі купці, які хотять брати участь у тій веселій імпрезі, нехай зголосяться заздалегідь. Буде весело і цікаво, бо Товариство приготовує цілу низку несподіванок. А які? Подамо в найближчому часі. Зголошуватися до Товариства у п. І. Павликовської, Ринок 39.

— **Не зміняти шкільних підручників.** Міністерство освіти вислало до шкільної влади обіжник у справі вибору і зміни підручників у школах. Згідно з обіжником вибір підручників, помічних книжок і наукових середників залежить від педагогічних рад шкіл. У вселюдних школах з одним учителем вибір залежить від учителя, де є два вчителі, переважає думка управителя. У відділах або клясах, де в попередніх роках обовязували нові програми, треба уникати якихсь змін у виборі підручників, удержуючи дальше підручники, вживані досі. Введення на цей рік шкільний нового підручника може бути оправдане тільки цілковитим вичерпанням уживаного досі підручника. Міністерський обіжник з притиском зазначує, що зміна підручників може бути тільки за згодою шкільного інспекторату, а в середніх школах тільки за згодою шкільної кураторії.

— **Шкільні леґітимації на залізницях.** З днем 1. ц. м. введено на польських залізницях однаковий тип леґітимацій, встановлений міністерством освіти. Леґітимації набуває школа за посередництвом кураторії і виставляє молоді на час півроку, з правом прольонґати на другий півріук разом з вакаціями. Нові леґітимації управнюють набувати білети по зниженій ціні на одноразовий переїзд і місячні білети на щоденний переїзд зі стації місця замешкання до стації місця школи. З огляду на те, що не всі школи можуть подбати про ці леґітимації, продовжено до 1. листопада видавання посвідок давнього типу. Нові леґітимацій мусять мати фотоґрафію і печатку міністерства освіти і школи.

— **Комуністичні летючки конкуренційною зброєю.** Апеляційний трибунал у Львові розглядав цікаву справу. На лаві обвинувачених засів фризієр зі Снятина Рак, засуджений коломийським судом на півтора року вязниці за незвичайний проступок. Щоби позбутися конкурента, фризієра Адлера, Рак вистарався пачку комуністичних летючок і підкинув у мешканні Адлера. Опісля написав анонім до команданта поліції, закидуючи Адлерові комуністичну діяльність. Після переведення негайної ревізії Адлера арештовано. Підчас доходжень стверджено, що коперта, в якій прийшов анонімний донос, була вже уживана і на внутрішній стороні мала адресу Рака. Притиснений до муру Рак признався до вини, наслідком чого його арештовано й засуджено. Апеляційна розправа скінчилася обниженням кари до 8 місяців.

— **Посвячення нової польської каплиці.** В неділю 1. вересня ц. р. у Ямельній посвятили каплицю, яку збудувало польське громадянство при допомозі архиепископа Твардовського.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні держ. льотерії впали слідуючі виграні: 50.000 зол. на ч.: 44926, 10.000 зол. на чч.: 26494 35007 911079 153760, 5.000 зол. на ч.: 50816, 2.000 зол. на чч.: 3175 6162 22207 29521 41133 44430 46145 52093 57649 120484 132004 133771 137279 142188 148361 156214 158779 158957 158978 161312 171275 172178 175369 178480, 1.000 зол. на чч.: 187 4695 8893 21351 23335 25152 27874 42981 44917 48031 52931 53713 60757 62570 78332 78851 83192 8630787986 89912 90980 92742 93951 95278 108077 114340 118114 137139 137193 139774 143429 143793 149927 151810 160703 167771.

— **Львівська хроніка.** При вул. Волинській 31 учень З. Баранський проковтнув кілька пастилок „гарденаль". Непритомного відвезла каритка ратункового поготівля до шпиталю. Причиною самогубства була рішуча заборона батька виходити на довші підозрілі прогульки з хати.

— **Краєва хроніка.** Політична поліція в Станиславові арештувала 11 жидів, членів комуністичної організації. — В будинку суспільної обезпечальні в Станиславові Клявдій Копець, урядовець з Кельць, застрілив свого шваґра Ад. Виростка, що не хотів погодитись з його сестрою, яку покинув. — Капраля 22 п. уланів із Бродів, Станислава Шота, що із заздрости порубав шаблею свою жінку, засудив львівський військовий суд на 6 місяців вязниці.

— **Крівава облава за бандитом.** Підчас поліційної облави за бандитом Вацлавом Маєвським заступник начальника слідчого уряду з Люблина, підкомісар Болесл. Контрим зустрів у ночі бандита в селі Вигода, Маєвський, переодітий за жінку, стрілив несподівано до Контрима і втік серед темряви. Контрима, раненого тяжко в ногу, відвезли до люблинського шпиталю. Облава тревае дальше.

— **З Польщі.** У Варшаві при вул. Мокотівській завалився чиншовий дім, в якому мешкало 6 родин. Люди повтікали завчасу. — В селі Горностаєвичах біля Волковиск убив грім три особи а шестеро поразив. — У Мехові арештовано інж. Яна Щепанського, що адміністрував міським фільварком і спроневірив 20 тисяч зол. — З тогож міста втік урядовець заведення обезпечень, Стан. Мавпа, спроневіривши 15 тисяч зол. — В пятницю рано в театрі Малїцьких у Варшаві вистрілом з револьверу зранився 22-літній Збіґнев Маліцький, брат артистки Марії Маліцької. Маліцький був студентом університету і виконував обовязки реквізитора в театрі. Представникам влади заявив, що самогубство поповнив для приємности.

— **Самогубство гімназиста.** В державній гімназії ім. Міцкевича у Варшаві промовано до VIII кл. учня Міодушевського, з застереженням, що здасть поправку з математики. Перед кількома днями відбувся поправочний іспит і випав невдачно. Міодушевський не міг більше повтаряти VII кляси, бо вже ходив до неї два роки. Це так поділало на нього, що зараз після іспиту вибіг на шкільний коридор і на очах матері, яка на нього чекала, вискочив з вікна четвертого поверху на подвіря. Заки приїхало ратункове поготівля, він помер. Траґічна подія викликаа серед молоді і вчительства таке пригноблення, що дирекція розпустила дітей додому.

— **Жахлива родинна траґедія** склалася в Чернівцях. Перед кількома днями відобрала собі життя 34-літна жінка директора вселюдної школи Соневицького. З причини самогубства жінки скінчив теж самогубством Соневицький, повісившись. Перед кількома тижнями відобрав собі життя брат Соневицького.

— **Буйволи проти танків.** До цісаря Абісинії зголосилися начальники племен провінції Ґурат і заявили, що поставлять 25 тисяч вояків до бою з італійцями. Одночасно племена Ґар і Судану обіцяли доставити більшу скількість буйволів, що мають заступити абісинській армії танки.

— **11 місіонарів у бандитській неволі.** З Пекіну повідомляють, що 11 еспанських місіонарів у провінції Шансі окружили бандити. Всякий доступ до бандитів неможливий. Занепокоєна китайська влада скликала нараду, щоби видати розпорядок у справі поборювання бандитизму.

— **Чеська військова делеґація в Києві.** Дня 10. вересня прибула до Києва чехословацька військова делеґація, щоби взяти участь в характері обсерваторів у великих маневрах червоної армії. Провідником делеґації є шеф ґенерального штабу ґен. Крейчі.

— **Здемаскована спортсменка.** Чехи були горді на одну свою спортсменку: Кубкову. Вона здобула світовий рекорд бігу: 800 метрів за 1 мін. 12,4 секунд. Нараз ця Кубкова щезла зі змагань. Занедужала, зломала ногу? Ні. Ходить у штанах. Чому? Бо вона була звичайним Кубком, хлопцем, а не дівчиною. Цей хлопець мав такий темперамент, що підчас катовицьких змагань у 1933 почав залицятись до одної польської спортсменки занадто приъодно. Як Кубкові вдавалось так довго грати ролю Кубкової про це треба би спитати членів жюрі.

— **Ріжні вістки.** Англійська преса твердить що Німеччина шукає позички на чужині, даючи як забезпеку свій тютюневий монополь; в Англії позички не дістала, тепер звертається до Голяндії. — Міжнародній шаховий союз 10 голосами проти 3 не приняв пропозиції нім. уряду, щоб на найближчий конгрес і змагання зїхатись у Берліні. — У Мадриді радять конгрес ентомольоґів. — Франц. уряд рішив видавати нансенівські пашпорти особам, які втікають з басейну Саари. — Три абісинські ґазети припинені владою за те, що занадто різко виступали проти Італії; всіх ґазет в Абісинії було 6. — В Англії святкували цими днями 100-ліття закону міської самоуправи; спочатку таку самоуправу ввели у 178 анґл. містах. — В околиці Марселі одна подружа пара святкувала народини 103-го внука; на святі було 115 членів рідні. — Нюйорський професор Клярк звертається з покликом до урядів, щоб засновували зоольоґічні участки для розмножування звірят, бо ще за два-три покоління більшість звірят, що жили мільйони літ вигине. — У Ню Йорку померла 93-літня Анна Вайт, колись славна тим, що приборкувала тигри, льви та слоні в цирку Барнума.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (244) числі „Діла" в статті „Самбір і Сянік" помилково надруковано число голосів польських виборців: 975.056. замість 985.136

Дивогляди.

СЕРЕДНЕВІЧНІ СПОСОБИ

У румунськім селі Лапуан податковий поборець прийшов до селянина фантувати. Не найшовши в нього нічого вартісного, відрізав його жінці пригарну косу. Селянка подала поборця в суд.

ОДНА КУПІЛЬ МІЛІОНЕРА.

Один американський міліонер в Канзаса поїхав на півтораденний відпочинок на село. Був ставок. Міліонера скортіло викупатись. У воді згубив брилянтовий перстень. Перстень був памятковий: дістав його від жінки, що недавно померла. Заплатив водолазам, щоб шукали на дні за перстенем. Шукали ввесь день надаремне. Міліонер сказав, що готов віддати половину свого майна за перстень. Тоді власник ґрунту, на якому був став, запропонував міліонерові відкупити собі землю із ставом. Міліонер заплатив солені гроші за став, не менше солені за те, що всю воду із ставу вибрали обережно (1 міліон літрів!) і добився свого: перстень найшли. Це була найдорожча купіль у сільськім ставі.

НЕАБИЯКА ТОРГОВЕЛЬНА УМОВА.

В одному австралійському місті підписали між ними стрижій і похоронний підприємець умову, яку інші готові наслідувати. Стрижій зобовязався до смерти стригти караваняра, а караваняр за те бере на себе його похорони, які влаштує якнайкраще (тарифа 1-ої кляси).

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ЛЕҐІОН БЕЗБОЯЗНИХ“.

Звеличання геройства американських військових летунів, що мають власне розуміння чести й хоробрости, посунене інколи до дивацтва та безглуздя. Бачимо два чи три очайдушні вчинки молодих летунів, що щойно починають школу військового летунства і старого досвідченого сержанта, що вивів у люди неодного молодика. Цікаве тут відношення старих досвідчених батьків-фахівців до своїх синів, які попадають до летунської школи як їх вихованці. В одному моменті починаємо мати дуже дивний погляд на дисципліну американської армії, коли проганяють із неї старого ветерана після 30-літньої вравкової служби за те, що вдарив свого сина, який був... рангою старший за нього. Цей епізод пахне бюрократією або фільмовою штучкою. Фільм із подібним змістом і з кращими акробатичними штуками летунів бачили ми чимало. Славний Волес Вірі у головній ролі, як завсіди дуже добрий і цікавий, але не має нагоди створити могутньої креації тому, що сценарій шабльоновий. Сина його грає занадто солодкавий Роберт Юнґ, молоду наречену (без цікавої ролі) Морін О' Салівен.

Відозви й комунікати.

ВПИСИ ДО ГОСПОДАРСЬКО-САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“ В МИЛОВАННІ.

Дня 1-го листопада ц. р. зачинається у Милованні новий *11-місячний сільсько-господарський* курс, який буде тревати до дня 30-го вересня 1936. року. Наука в школі відбувається на основі програми навчання, затвердженої Міністерством Освіти, яка обовязує в державних сільсько-господарських школах

Навчання в школі є теоретичне і практичне, обіймає всі ділянки сільського господарства та підготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці в хліборобських і кооперативних орґанізаціях (контрольорів молочности, кооперативних діловодчиків і т п).

При школі є зародова обора молочної худоби, зразкові курники, шкілки овочевих дерев, продукція насінь, пасіка, — все це пристосоване до практичного навчання на курсах. Школа має ремісничі варстати, в яких ученики мають нагоду навчитися робити ті прилади потрібні для господарства, які кожний господар може сам собі зробити.

В школі працюють 3 фахівці учителі-спеціялісти та інструктори для практичного навчання.

1. На курс приймають мущин у віці 15—24 літ, що покінчили найменше народню школу.

2. Кожний принятий ученик мусить мати два одяги (в тому один до праці при виконуванні практичних вправ у шкільному господарстві). Крім одягу має мати кожний 4 пари білля, 4 ручники, 2 простирала, подушку, покровець, сінник та начиння до їдження (тарілку, мисочку, півлітрове поливане горня, ложку, вилки і ніж).

3. Ученики платять одноразово при зголошені на курс 10 зол. вписового

Крім вписового платять ученики місячно 3 зол. за науку і 4 зол. за приміщення в приюті, опал і світло.

Ученики харчуються в кооперативній харчівні, яку самі ведуть; прохарчування одного ученика в кооперативній харчівні коштує 18 зол. місячно.

В часі курсу ученики користають з 50 прц. знижки при переїзді залізницею.

4. До зголошення на курс треба долучити: а) шкільне свідоцтво, б) посвідку родичів, потверджену парохіяльним або громадським урядом, якою родичі зобовязуються правильно платити кожного місяця належну оплату за ученика в школі Коли ученик має підмогу від установи, тоді треба до зголошення на курс долучити заяву від установи, що буде правильно кожного місяця платити оплати за свого кандидата. в) Поштову марку за 55 сот. на відповідь. г) Вислати почтовим переказом вписове 10 золотих.

5. Про приняття і день приїзду до школи повідомить Управа школи по 1. жовтні 1935. р. Непринятим до школи повернуть документи і вписове.

6. Зголошення приймає Управа школи до дня 15. жовтня 1935. р.

Школа за 25 літ істнування поклала великі заслуги в ширенні сільсько-господарської культури. Це найкращий доказ того, що збільшення числа молоді саме під цю пору тимбільше вказане.

7. Зголошення слати на адресу: *Господарська школа Т-ва „Просвіта“ в Милованні, почта Стриганці* (Stryhańce) *над Дністром.*

ВПИСИ ДО КОЕДУКАЦІЙНОЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ШКОЛИ В ШИБАЛИНІ.

Управа школи в Шибалині повідомляє, що черговий шкільний рік починається **5. листопада ц. р.** Навчання тревае 20 місяців без перерви.

Школа приймає **хлопців і дівчат** у віці від 14. до 19. року життя, що скінчили найменше вселюдну школу.

Предмети навчання: 1) **Загально-освітні:** релігія, українська мова, історія, географія, рахунки, природа, гігієна, спів. 2) **Фахові** (теоретично і практично): рільництво, годівля, організація, городництво, садівництво, бджільництво — для хлопців і дівчат.

Окремо для хлопців: сільське будівництво і необхідне для власного вжитку ремесло.

Окремо для дівчат: шиття, крій, куховарство, домашнє господарство.

Молодь проходить теж теоретично і практично кооперативний вишкіл та молочарство.

До прохання про прийняття долучити: метрику (метрикальний випис), останнє шкільне свідоцтво, життепис, зобовязання родичів, що правильно платитимуть місячні оплати і поштову марку на відповідь про рішення Управи.

Оплати: вписове (одноразово) 10 зол., оплата за навчання та повне утримання в інтернаті — 25 зол. місячно.

Адреса школи: **Сільсько-Господарська Школа, Шибалин, почта Бережани.**

—o—

✝ ПОСМЕРТН ЗГАДКИ.

Анна Марія зі Стернюків Клодзінська, жінка гр.-кат. пароха в Путятинцях, померла по короткій і тяжкій недузі 10. ц. м., проживши 60 літ. Похорони відбулися 12. ц. м. при великому здвизі народу, супроводжені 12 священиками на місце вічного спочинку. В. Їй П.!

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Перед гостиною театру ім. Тобілевича. В днях 16., 17. і 18. ц. м. гостити буде у Станиславові найкращий український театр ім. Тобілевича, що відіграє: „Отамана Пісню“, „Бешкет у раю“ і „Дівча з Маслосоюзу“. Станиславівське громадянство напевно заповнить в усі три дні салю, чим докаже, що має зрозуміння для театрального мистецтва і що того мистецтва потребує направду. Склад театру ім. Тобілевича та вмілий його провід дають певну запоруку, що його члени своє завдання розуміють як слід і задурювати публики, як це роблять деякі наші т. зв. „театри“, не хочуть. Тут слід згадати, що „Дівча з Маслосоюзу“ — це оперетка двох знаних станиславівських громадян, а саме проф. Барнича (музика) проф. Павлусевича (лібретто), що хочби з „льокального патріотизму“ повинно зацікавити широкі круги станисл. громадянства.

Цікаві національні свята в повіті. Велике зацікавлення в цілій Станиславівщині викликали заповіджені у нас національні свята: дня 21. 9. у селі Радчі „Свято народньої ноші“ і дня 28.—29. 9. в селі Черніїв: „Велике Свято Праці“. Станиславівщина живе і працює з успіхом!

Б. Л.

БОГОРОДЧАНИ.

Вибори делегата до воєвідської виборчої колеґії на обводовому зібранні в Богородчанах. Управнених до голосування, вписаних на лісті, було 97 осіб. У тому числі 60 українців, 29 поляків і 8 жидів. На обводове зібрання 25. серпня ц. р. в ціли вибору делегата прибуло 69 осіб. Зголошених кандидатів на делегатів було двох: зпоміж поляків д-р Вінценти Маховський, лікар і бурмістр з Богородчан, предсідник виборчої сенатської комісії, зпоміж українців о. Пантелеймон Городецький, гр.-кат. парох у Лихівцях. Предсідник, інтерпретуючи на свій спосіб приписи виборчої ординації, уневажнив початково кандидатуру свого контркандидата і щойно по рішучім спротиві присутніх піддав обі кандидатури під голосування. За кандидатурою предсідника заявилося 27 управнених, за кандидатурою о. Городецького 42 управнених до голосування. Тоді д-р Маховський, як предсідник, заквестіонував вибір о. Городецького з початку з тої причини, що він, мовляв, не зложив на письмі декларації, що вибір делегата прийме, а при кінці з тої причини, що на картках, відданих за о. Городецьким, крім імени і назвища були додатки, як напр. „о. парох у Лихівцях“, що на його думку було недопускальне. Але предсідник не уважав за відповідне зректися проводу в часі свого кандидування і квестіонувати важности відданих за ним карток з тої причини, що на них були крім імени і назвища додатки в роді „д-р“. Кінець-кінцем комісія проголосила вибір делегатом о. Городецького. Є він у станиславівськім повіті одинокий українець, вибраний електором до сенату.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ СЯН-КОРОНА ВІДКЛИКАНІ!

Заповіджені на неділю 15. ц. м. у Львові рішальні змагання за мистецтво А-кляси західної групи поміж дружинами „Сяну“ (Перемишль) і „Корони“ (Самбір) не відбудуться тому, що перемиська підокруга ЛОЗПН прихилилась до протесту жидівської дружини „Кадімаг“ (Борислав), яка внесла була протест проти верифікації її змагань з „Короною“ з вислідом 2:1 в користь останньої. Через те „Корона“ має розіграти ще одно змагання з „Кадімаг-ом“, які мусілаб виграти, щоб могти потім розіграти рішальні змагання з „Сяном“. На випадок програної „Корони“ або тільки невирішеної — „Сян“ здобуває автоматично мистецтво в західній групі, після чого буде вже змагатись за вхід до Окружної Ліґи.

МИТТЕВИЙ ТУРНІР КОПУНІВ У ЛЬВОВІ.

Миттевий турнір численних дружин копаного мяча відбудеться у Львові в днях 21., 22., 28. і 29. п. м. на Цитаделі. Турнір виглядатиме так, що дружини складатимуться з 7 грачів, при чому припис про „офсайт“ (відсторонь) не обовязує. Змагання йтимуть двічі по 7 і пів хвилин, так, що в часі години будуть розіграні 4 зустрічі.

Участь у турнірі беруть: Погонь, Україна, Лехія — всі три по дві дружини, Гасмонея (три дружини), Чорні II. Сокіл, Світезь, Т. Ш. Л. і Львовянка (по одній дружині). Зголошення напливають ще дальше. Для учасників турніру передбачено дуже багато нагород.

ТРІЮМФИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ КОПУНІВ.

Вчора ми подали коротку вістку за радіом про тріюмф чехословацької репрезентації копунів, що 11. ц. м розіграли у Києві змагання з репрезентацією Сов. України з вислідом 1:0 (передтим грали чехи з репрезентацією Ленінграду з вислідом 2:2 та з репрезентацією Москви 3:3), кілька днів передтим писали ми про ремісовий вислід (0:0) чсл. репрезентації в Білгороді, де чехи не могли виграти жодних мячевих змагань від шістьох літ, та одночасно про незначну програну (1:2) Спарти з мад. дружиною Ференцварош на горячому будапештенському ґрунті за чашу середущої Европи. Вирішальні змагання цих дружин, якими цікавиться ввесь спортовий світ, відбудуться в цю неділю (15. IX) у Празі на стадіоні Масарика. Мірилом зацікавлення цими змаганнями є обставина, що вже досі продано понад 30.000 білетів вступу. Чеська преса рахується з тим, що на цих змаганнях число видців буде таке, якого не занотовано ще на жадних спортових змаганнях у Празі.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Липа: **ТРИНАДЦЯТЬ ПРИТЧ.** В-во „Народній Стяг“, Львів 1935. Стор. 48, ф. 8°.

Іван Липа: **ОПОВІДІ ПРО СМЕРТЬ, ВІЙНУ Й ЛЮБОВ.** Книгозбірня „Народнього Стягу“ 1935. Ч. 1. Стор. 88, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ:

СВІТ МОЛОДІ, місячник для українських дівчат. Коломия, вересень 1935. Р. III. Ч. 9.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів. вересень 1935. Р. III. Ч. 9.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 14. IX. год. 8. веч. „Авантюра в раю“ фарса.

Неділя, 15. IX. 3.30, ціни найнижчі, „Авантюра в раю“, фарса; год. 8. веч. Закінчення Східних Торгів і „Кармен“, опера.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 14. IX. Вечір віршів, прози і сатири молодих львівських поетів.

Неділя, 15. IX. год. 3.30 Гостинний виступ оперетки „Країна усміху; год. 8. веч. „Країна усміху“, оперетка.

Концерти Марії Сокіл.

Бережани 15. IX.
Підгайці 16. IX.
Золочів 19. IX.
Снятин 21. IX.
Бучач 24. IX.
Чортків 25. IX.
Перемишль 2. X.
Ярослав 3. X.
Радехів 6. X.

Кіна.

АДРІЯ: „Син Конг-Конга“: „Лови на тигра“.

АПОЛЬО: „Революція в царстві вальса“.

АТЛЯНТИК: „Авдієнція в Ішлю“.

ВАНДА: „Клюб джентельменів“ „Я тобі довіряла“.

ҐРАЖИНА: „Пісня сонця“.

КАСІНО: „Для тебе танцюю“ (Джоан Ґарльов).

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Мала неня“ (з Франціскою Ґаль).

МАРУСЕНЬКА: „Мала неня“ (з Франціскою Ґаль).

МІРАЖ: „Дама від Максима“.

МУЗА: „Шукачки золота“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Леґіон безбожних“.

ПАН: „Петербурські ночі“, „Навіщо працювати“ (Льорель і Гарді).

РАЙ: „Вероніка“ (із Франціскою Ґаль).

СВІТ: „Для тебе співаю“ (з Кепурою).

СОНЦЕ: „Король циганів“, „Ярмарок кохання“.

СТИЛЕВЕ: „Дон Жуан“ з Д. Фербенксом і ревія „Золота осінь“.

УТІХА: „Котячий пазур“ і ревія „Осінні жарти“.

ХИМЕРА: „Каранґа“.

Закордонне радіо.

Субота, 14. вересня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт. 15.15 Цитристи, 19.15 „Каліостро у Відні“ оп. Й. Штравса, 22.10 Арії та пісні (Ґарда, баритон). **Братислава** (298,8) 18.05 Форт., 19.30 Моравські та словацькі пісні. **Брно** (325) 18.45 Популярні пісоньки. **Кошиці** (259,1) 17.40 Для Закарпаття. **Праґа** (470,2) 12.30 Легка музика, 15.00 Сальон. музика, 18.20 „Біла богиня“ оп. Кавфмана. **Париж** (1648) 20.00 „Звірячі діяльоги“ Колетти, 20.45 Фраґм. із оп. Фльотова „Марта“. **Атльона** (531) 19.35 Солісти, 21.00 Легка музика. **Білгород** (437,7) 13.15, 16.20 Арії та пісні. **Берлін** (356,7) 14.15 Музика, 15.30 Солісти, 16.00 Вес. пополудне. **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Легка музика, 20.30 Нім. танки. **Мінхен** (405,4) 18.40 Сонатіна на скр. і форт. оп. 137 Шуберта, 20.30 Концерт. **Будапешт** (550,5) 12.03 Легка музика, 13.40 Форт. речіталь, 17.30 Сальон. муз., 20.15 Муз.-вок. концерт, 22.10 Циг. муз. **Міляно** (221,2) 11.30 Популярна музика, 20.40 Концерт нар. музики. **Рим** (420,8) 13.05 Легка музика, 20.40 „Ромео та Юлія“ оп. Зандовая.

Львівське радіо.

Субота, 14. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Сальон муз., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 Найгарніша гр. пл., 14.30 Популярна музика з гр. пл., 15.00 Новеля Вол. Пежинського, 15.15 Біржа, 15.25 Польська морська торговля, 15.30 Сальон. музика, 16,00 Лекція фр. мови. 16.15 Твори на кліназі, 16.30 Техн скринька. 16.46 Спів. авд., 17.00 Самовистарґальність чи політика відчинених дверей на світ, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Місто Істебна, 18.00 „Горговець снів“ вес. оперетка для дітей, 18.30 Огляд видавництв, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Творчий Львів, 19.20 Рекл. концерт, 19.36. 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Велике попурі: Від Штравса до Легара в вик. сальон. орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Польський спорт у краю т а на чужині, 21.30 Успіх Познаня, 22.00 Концерт симф. орх., спів, 23.05 Танк. музика.

Неділя, 15. вересня 1936.

9.00 Ран. авд., 10.00 Музика з гр. плит, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр огляд, 12.15 Муз. поранок, 13.00 Театр Уяви: „Царевич Олександер“ Мережковського, 14.00 „Вічний сон“ новеля Марчинського, 15.00 Чвортьгодина хліборобки, 15.15 Нар. музика з гр. пл., 15.25 Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Для дітей: В що будемо бавитися, 16.15 Концерт, 16.45 Хор, 17.00 Танк. музика, 17.35 Трансм. з метчу копмяча Польща — Німеччина, 17.55 Дансінґ у складі топлива, 18.15 Легка музика/з гр. пл., 11.30 Театр Уяви: „Біла пляма“ П. Фляма, 19.10 Реклям. концерт, 19.25 Спорт. вістки, 19.30 З ріжних сторін — муз. з гр. пл., 19.45 Белетр. новини, 20.00 На веселій льв. хвилі, 20.30 Веч. денник, 20.40 Музика з гр. пл., 20.45 Виїмки з творів Пілсудського, 20.50 Трансм. з Міляно: „Самсон і Даліля“ оп. Сен-Саенса, 23.35 23.36 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28—5.31 зол.

Нім. марка 1·55—1·60, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінґи 26·10—26·25, австр. шілінґи 99·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, руж. леї 28·50—30·50, ліри 37·00—40·00.

Золото: Долари 9.00—9·05, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 ґр ср. 0·07—0·08.

Преміівки.

Доларівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від до	від до
Ячмінь одн.	11·50—11·75	
Ячмінь на мл.	10·75—11·00	
Овес з 1935 р.	11.05—12 25	13.50—14.25
Ріпак зимовий	35·00—35.50	
Ріпак	30·50—31·50	
Мука пш. I. А.	20·00—30·50	
Мука пш. I. Б.	28·50—29·00	
Мука пш. I. Ц.	26·00—26·50	
Мука пш. I. Д.	25·25—25·75	
Мука пш. II. А.	22·75—23·25	
Мука пш. II. Ц.	22·00—22·50	
Мука пш. II. Д.	20.00—20·50	
Мука пш. II. Е.	19·50—20·20	
Мука пш. II. Ф.	17·50—18·00	
Мука пш. II. Г.	16·50—17·00	
Мука пш. III. А.	12·50—13·00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 13-го вересня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуваннями	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 к.	яєць	3·20—3·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця звишкова, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 13. IX. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг. за 1 кг. 0·80 зол.
Мол. однор. кури I. кл. „ 0·90 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.